

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 5.— za pol leta „ 2.60 za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 12 h, dvakrat 18 h, trikrat 24 h.

Štev. 7.

V Mariboru, dne 17. februvarija 1898.

Tečaj XXXII.

Naša prihodnjost pod habsburško krono.

»Slov. Gospodar« je že opetno povdarjal misel, da mi avstrijski Jugoslovani imamo delati na medsebojno združitev; ta misel je zdrava, in ker le v njej vidim rešitev in prihodnjost nas avstrijskih Jugoslovanov, zato mi bodi dovoljeno, da jo nekoliko razsnujem. Ozirati se hočem pa le na to, kar še ni bilo povedano.

Avstrijski Jugoslovani bivamo nepretrgani na Spodnjem Štajarju, južnem Koroškem, na Kranjskem, na Goriškem in Gradiščanskem, v Trstu, v Istri, na Hrvaškem, v Reki, v Dalmaciji in Bosni, ter štejejo dobrih šest milijonov. Bilo bi nas lahko več, mnogo več, ko bi ne bili izgubili tekom stoletij dobro četrťino velikosti sedanje naše zemlje in z njo preveliko število bratov, ki so se večidel ponemčili, pa tudi pomadjarili, polášili in poturčili. Kar je slo jugoslovanske zemlje v izgubo, bilo je je največ slovenske, primeroma mnogo več pa še se je odtujilo naših bratov slovenskemu jeziku. In zakaj smo ravno mi morali biti toli nesrečni? Ker smo vedno bili politično in kulturno nesamostalni, zavisni, pa tudi tlačeni od nemškega nam soseda in gospodarja.

Samostalnim nam je torej postati, če hočemo živeti, ali ravno tako neobhodno je potrebno, kakor se je že dokazalo, da se združimo z južnimi nam brati. Tega ne zahteva le od nas naša lastna korist, ampak nič manj tega ne veleva našim južnim bratom njihova skrb za obstanek; kajti,

kakor nam preti smrt od Nemca, tako stezata roke po Hrvatih in Srbih Madjar in Lah. Spoznajmo vendar svoj položaj, spoznajmo pa tudi pravo, kar nas reši vse skupaj ranega pogina. Zgodovina nam pravi, da je v združitvi in slogi moč, in vsakdanje izkušnje nam to-le potrjujejo. Ne bodimo dalje gluhi in slepi v svojo škodo!

Do te misli me ni prignala le naša sedanja usoda, ampak tudi prepričanje, da je za njo sedanji čas ugoden. Idejo razdelitve Avstrije v narodne skupine je hotel izvršiti daleč zroč in cesarju in državi zvesto udani Belcredi že leta 1867., torej že takrat, ko je narodna zavest v Slovanih še komaj kalila. Kaj pa naj rečemo sedaj, ko je pri Nemcih nacijonalizem besnost in pri Slovanih od dne do dne krepkejši! Vsak trezni mislec sodi, da je Avstriji pomoč in rešitev iskati le v razdelitvi po narodnostih ali v takozvanem federalizmu.

A vendar federalizem ne bode prišel kar sam in čez noč, vzlasti ker ima sovražnike v Madjarih in Nemcih, kojim sedanja ustava jamči gospodstvo v Avstriji. Federalizem imajo oni narodi, ki po njem pridobijo, in to so Slovani, vedeti tirjati. Zakaj bi se ne upali tega dognati, ki nas je v Avstriji največ, in če smo složni, previdni in vztrajni! Resnično, da niti ne mislim na zunanjo podporo naših severnih brezštevilnih bratov, dasi je pri nas v Avstriji že prav v modi, čez mejo klicati na pomoč.

V maju ali juniju t. l. namerjajo se v Pragi sniti vseavstrijski slovanski časnikarji, da se posvetujejo, kaj bi nas Slovane tesneje

združilo. Mar ne najbolje ideja federalizma, v katero edino imamo staviti upanje na boljšo bodočnost?

Severni Slovani po federalizmu težijo in so nanj vsak dan pripravljani, mi Jugoslovani še o njem niti govorili nismo. Če ga spoznamo za koristnega, potem je zadnji čas, da začenjamo misel o zvezi Jugoslovanov v ljudstvih buditi in gojiti. Kar se že stori, imenovati se sme le poskus porčrtvovalnih pojedincev; v mislih imam namreč časnika »Hrvatska misao« in »Nóvo doba«. Ali jaz mislim, da se nam je te stvari lotiti drugače. Pred vsem je treba jugoslovanskega shoda, na katerem se določita skupni namen in organizacija; potem pa pogumno na delo! Vsaka fara naj ima bralno, vsak okraj politično društvo. Tostranski Jugoslovani pa imamo imeti tudi svoj skupni nemško pisani list, iz kojega bode vlada izvedevala naše zahteve. Takega lista nam je bilo že davno treba, kakor očesa. Organi naše vlade se pač ne marajo učiti slovenski, hrvaški in srbski; je že tako in še dolgo bode tako ostalo. Ali nimajo celo Čehi svoje »Politik« in Hrvatje v kraljevini svojega »Agramer Tagblatt«? Vlada mora natanko vedeti, kar hočemo, in videti, kako se potegujemo, kako zorevamo itd., potem nas bode jemala v poštev, sicer pa ne. Samo ob sebi se razume, da mora tak list biti odlično pisan, odlično urejevan, da nas bodo stranci uvaževali. List se naj osnuje z delnicami, in ne dvomim, da bode imel dovolj gmotne kakor tudi duševne podpore. Za druge, v slovanskih jezikih pisane liste, bil bi, kar se tiče večje

Listek.

Nemška šola — šolarji slovenski.

Konjičan: »Pri vas v Vojniku imate navadno dobre sejme».

Vojničan: »To je res, naš kraj ima lepo živino in zato pride vedno mnogo kupcev».

Vitanjčan: »Ko bi jaz imel ves denar, ki sem ga dobil za živino tu v Vojniku, prešmentano velik žep bi moral imeti zanj».

Vojničan: »Tudi danes sta napravila dobro kupčijo, zato se že zdaj tu pri kupci dobrega vinčka lahko malo pokrepčata. Imata pa tudi daleč domu, le glejta, da ne opešata».

Konjičan: »To je res, da zmerna kapljica dobrega vinčka še stare kosti ogreje».

Vitanjčan: »Veš, pa tudi mladi se ga ne branijo. Daj malo kupico tudi svojemu dečku in pa zraven grizljaj kruheka!»

Vojničan: »Le vzami, pa jej in pij, veš, Konjice so še daleč».

Konjičan: »Vzel sem Franclna seboj na sejme, da bo vedel, kakšen je Vojnik. Danes je ravno četrtek in nima šole».

Vojničan: »No, v kateri razred pa že hodi?»

Konjičan: »Letos je že zadnjikrat zapisan za šolo. Zato je že v tretjem razredu».

Vitanjčan: »Kako to, kaj ni prišel v pet razred? Kaj se ni dobro učil?»

Konjičan: »Pač, pač, Francl je bil vedno priden, pa vesta, on hodi v nemško trirazrednico».

Vojničan: »Ti si mi pravi, kako pa da pošleš slovenskega otroka v nemško šolo!»

Vitanjčan: »Saj je pri nas tudi mnogo takih Slovencev, ki svoje otroke imajo v nemški šoli».

Konjičan: »Jaz bi pač rad, da bi moj Francl nemško znal».

Vojničan: »Vesta, tudi pri nas imamo nemško šolo. Pa kar nas je bolj modrih kmetov, gledamo na to, da svoje otroke pošljemo k slovenskemu pouku».

Konjičan: »Kaj misliš, da je to modro?»

Vojničan: »Gotovo je tako. Le poslušaj, pa mi boš pritrldil. Največ dobijo nemškutarji slovenskih otrok za svojo šolo, ker kupujejo otrokom knjige, o božiču jim dajo celo kake obleke, po leti jim napravijo kako veselico, kjer otroci zastonj jedo in pijo».

Vitanjčan: »To je pa res! Na slovanski šoli je več sto otrok in tu jim ni mogoče vsega zastonj dati; kje bi se pa jemalo? Pa to sem že marsikatero mater slišal povedati: »Moja Katerca naj le gre v nemško šolo, tam ji bodo zastonj dali bukvice, pa še kikeljčko».

Vojničan: »Glejte, glejte, kako taki stariši ravnaajo! Vse skupaj, kar pač otrok dobi na nemški šoli med letom, ni deset goldinarjev vredno. In ko bi mojim otrokom dali v nemški šoli petdeset goldinarjev vrednosti, tje bi jih ne dajal. Otrok mi je vendar ljubši, kakor vse drugo. Če oče in mati toliko pretrpiva, da ga vzgojiva do šolske starosti, potem bi pa naj otroka prodala za kaka darila nemške šole! To bi vendar kazalo malo ljubezni do otroka! Tam na nemški šoli otrok ne sliši več mile materine besede in se popolnoma potujči in spači».

Vitanjčan: »Ti imaš prav! Tega še nisem nikoli slišal, da bi bil dal zajec svoje mlade mački v rejo; koklja svojih piščet tudi ne pripusti, da bi jih vzgojeval jastreb. Samo nekateri kmet ali delavec je tako zaslepljen, da daje slovenskega otroka v nemško vzgojo».

Konjičan: »Presneto, vidva sta trda Slovenca!»

Vojničan: »Veš, tu ne gre toliko za slovensčino, kakor za prihodnjo srečo naše mladine. Le pomisli, kako sirotlj je otrok v nemški šoli! Učitelja sliši samo nemško govoriti. Kaj pa si otrok misli? Nič, saj še toliko ne razume učiteljevega razlaganja, kakor zajec na novi boben. In koliko bolj pameten otrok popoldne iz šole pride, kakor

politike, nekako središče in jim dajal smer, nasprotno pa bi on sam zajemal iz narodnih listov, kakor iz neusihajočega studenca, ter posredoval živo, pristno zvezo med vlado, od katere, in med narodi, za katere se hoče kaj doseči. Kar bi bil za tostransko polovico naš list, to bi naj bil za onostransko in za Bosno »Agramer Tagblatt« in oba skupaj pa jednega duha in jednega srca.

»Zopet nov list; listov itak preveč«, utegne ta in oni reči. Neobhodno potreben list ni odveč; in celo tega bi ne bilo treba, da bi se vsled njega število naših časnikov pomnožilo. List, katerega predlagam, bi namreč celo lahko, ker bi itak moral biti pisan nemški, tudi prevzel narodni obmejni boj zoper Nemce. Na tak način bi si, da rečemo naravnoč, »Südsteirische Post« prihranili. Sedaj nastane prašanje, ali bi se naj »Südsteirische Post« prekrstila ali prelevila v »Südslavische Post«, ali pa bi naj novi list izhajal drugod. List, ki se naj bojuje zoper Nemce, ima že radi tega izhajati na nemški meji; nehote mu priteče več gradiva take vrste, če je s svojim urednikom sredi dogodkov. Potem pa nam je pomisliti, da imamo, če hočemo gojiti uspešno politiko, narodna podjetja, kolikor le možno, tiščati na mejo naše zemlje, ne v Ljubljano, tudi še ne v Celje, ampak v Maribor, v Celovec in druga taka mesta. Narodna podjetja krepijo narodni živelj, in kje je treba najkrepkejšega, če ne na meji, in v prvi vrsti na nemški meji! V središču zemlje ima se zgoščevati sila, to je res, ali iz središča mora pa tudi izhajati pritisk ob mejo, in osnovitev čvrstega lista na meji, bil bi tak pritisk. Če bomo le vlekli na središče, bodo se nam meje neprenehoma premikale proti središču, dokler ne bomo že preslabi za vsak pritisk na zunaj. Z listom torej na mejo! Ali pa bi izhajal v Mariboru, ali v Celovcu, to bi menda bilo jednako; nazadnje bi vendar Mariboru dal prednost zraven drugih uzrokov že iz tega, da bi »Cirilova Tiskarna« vsled prenehanja »Südsteirische Post«, ne trpela škode. Da bi list dobil urednika, ki bi imel svoje moči posvetiti jedino le njemu, razume se samo od sebe.

Še nekaj. V našem boju bilo bi mnogokrat treba, recimo pred volitvami, da se pride vsakemu pojedincu s prav gorkimi besedami in sicer še zadnje trenutke pred odločitvijo do živega. Naši časniki, ki prihajajo v narod, so pač le tedniki in v prostoru jako omejeni, tudi ga vsak volilec ne čita; shodov se ne more toliko sklicati, kolikor bi jih bilo prav še treba, za agitativo pa se tudi vsakdo ne da in ne sme dati

je zjutraj šel, to ti še tisti lahko preračuni, ki še do pet šteti ne zna».

Vitanjčan: »To je že res, da za nemške otroke ima biti nemška šola. Slovenski šolar pa se v enem tednu na slovenski šoli več nauči, kakor bi se na nemški naučil pol leta. To spozna vsak, kateremu še ni pamet zmrznila».

Konjičan: »Nekaj vama že prav dam, pa za otroka je le dobro, če se nemškega nauči!»

Vojniččan: »A, tako misliš! Ljudske šole so zato, da se otroci nemškega naučijo?»

Konjičan: »Kaj pa da!»

Vitanjčan: »Ta pa ne bo prava, da bi to bil najvišji namen ljudske šole. Italijani se v svojih šolah učijo v svojem materinskem jeziku, Francozom še tudi do sedaj ni v glavo padlo, da bi svoje otroke pošiljali v šole, kjer bi učitelji angleško učili. Nemci so tudi tako pametni, da skrbijo svojim otrokom za pouk v materinščini, samo nekateri Slovenci še nočejo priti do tega spoznanja, da slovenski otrok v nemški šoli prazno slamo mlati».

Vojniččan: »Dobro si jo povedal! Sama nemščina otroka ne bo spravila v paradiz. Saj nas tega vsakdanja skušnjava jasno uči. V konjiškem, v vitanjskem kakor tudi v vojniškem trgu imamo mnogo takih, ki znajo nemščino lomiti, pa kaj jim sama

uporabljati. Kaj torej storiti? Osnuje se naj v vsaki kronovini, dosti je, »Društvo za izdajo brezplačnih političnih in drugih koristnih knjižic v nedoločnih obrokih«. Sedeže tega društva, če le možno, na mejo, toda kjer imamo tiskarno: v Maribor, v Celovec itd.! Če se n. pr. kje vidi, da bo boj vroč, napiše se primeren spis, naroči pri društvu par sto, ali celo tisoč ponatisov, ter vrže o pravem času med ljudstvo. Naša stvar mora zmagati, ker je pravična, le sredstva nam je treba vedno iskati, da smo sovražnikom kos, ki je v njih toli iznajdljiv, in sredstva vrlo uporabljati.

Končamo. Kar sem pisal, ni prazna sanja. Treba je nam Jugoslovanom združitve, to podpišem s svojo krvjo. Kogar pa še nisem prepričal, ta še vedi, da se je na vsem tihem osnovala »Jugoslovanska socijalno-demokratska zveza«, ki je svoje delo že pričela. Toda o tej sami drugokrat.

R . . . k.

Cerkveno-politični zbor v Konjicah.

«Katol. politično društvo v Konjicah» sklicuje, kakor mu to njegova društvena pravila velevalo, vsako leto v predpustu veliki zbor v konjiškem trgu. Navadno je ta zbor, ki velja v ime obletnice ustanovljenja tega že 27 let starega društva, prav dobro obiskovan. Tudi letos se je bilo zbralo dovolj društvnikov od blizu pa tudi od daleč. Veljal je pa letošnji ta zbor prav posebno blagemu spominu nepozabljivega papeža Pija IX. Društvo še hvaležno shranjuje odgovor, katerega so mu bili pred 27 leti poslali pokojni papež Pij IX., na pismo udanosti, katero je bilo to društvo poslalo sv. očetu, papežu Piju IX. v viharnem letu 1871. Zato je društveno sobo to pot kinčala tudi lepo ovenčana podoba papeža Pija IX. Čast. gosp. nadžupnik kot društveni prvomestnik so pa v slavnostnem govoru pred oči postavili obilnoštevilnim zborovalcem obris življenja in trpljenja, smrti in pogreba papeža Pija IX.

Ko izide št. 7. »Slov. Gosp.«, bode ravno 20 let dopolnjenih, odkar so bili shranili pozemeljske ostanke tega velikega papeža v za odločenem okinjaku (niši) cerkve sv. Petra v Rimu. Od tam so jih dne 12. julija 1881. (zavolj prekucuhov laških) po noči prepeljali v cerkev sv. Lovrenca zvanaj mestnega obzidja. Tam so pripravili toliko slavnemu papežu primeren grob, tamkaj čakajo nepozabni Pij IX. častitljivega vstajenja.

Po tem nagovoru je podal društveni g. tajnik svoje poročilo, iz katerega posnememo,

nemščina pomaga! Raztrgani hodijo bolj kakor vsak slovenski berač, in trdno sem prepričan, da imajo želodec večkrat tako prazen, da bi lahko skoraj skoz njega videl».

Vitanjčan: »In kar je tržanov, ki se jim nekoliko bolje godi, od kod pa imajo svoje blago in premoženje? Slovenski kmeti so jim ga nanosili. Vsaj se še zdaj ni vsem kmetom razsvetilo, da nemčurji s slovenskim denarjem tlačijo kmeta. Denar je tedaj dober od slovenskega kmeta, njegovo slovensščino bi mu pa radi z nogami teptali in zasramovali!»

Vojniččan: »Veš, Konjičan, nemščina človeku ne pomaga na konja. Hodil sem po nemških krajih, kakor po zgornjem Štajarskem in sem videl gospodarje, ki ne znajo drugega prečmrkniti kakor nemščino, pa bili so zabiti kakor drvo; in tudi pri njihovem gospodarstvu se ni kazala in svetila njih modrost. In ko bi naše slovenske kmete šola vse ponemčila, da bi vsak bil navdušen Nmec od glave do pete, zaradi tega bi vendar le ne bil bolj pameten, moder, srečen in bogat».

Konjičan: »Jaz sem se pa že s trškimi gospodi pogovarjal zaradi nemške šole. Pravili so mi, da nam kmetom je potreba le nemščine in potem bi bili gospodje. Do tega bodo pa naši otroci najlažje prišli po nemški šoli».

da je naše društvo v starem letu imelo štiri velike zборе in do šteje do 275 društvnikov. Spregovoril je potem času primerno besedo, s katero je spričal, da sv. katol. cerkev nobenemu ljudstvu ne krajša njegovih narodnih pravic, mu ne brani likati in omikati narodni jezik.

Zato pa ni bilo težko gospodu dr. Rudolfu utemeljiti z navdušenjem vsprejeto daljšo resolucijo, ki se je takoj odposlala klubu naših slovenskih poslancev v Gradcu. V tej resoluciji smo se pred vsem zahvalili našim poslancem, da so poskusili spraviti obe slovenski stranki, ki se le predolgo že med seboj pričkata na Kranjskem. Potem smo jim izrekli svoje zaupanje in jih poprosili, da naj se še zanaprej tako neustrašno potegujejo za enakopravnost Slovencev z Nemci, posebno pa še za pravice naših slovenskih visokošolcev v Gradcu in na Dunaju. Konečno smo jih pozvali, da naj se krepko zastavijo za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Društveni g. blagajnik nas je potolažil s svojim poročilom, češ, da naše društvo nima nobenih dolgov, in je naročnino za par iztisov »Slov. Gosp.« že naprej plačalo, kakor bi to moral vsak skrben naročnik storiti. Spregovoril je potem par krepkih besed na čast poštemu delu.

Ker se je med tem mnogim zborovalcem, ki so bili prišli od daleč, domu mudilo, se je po nasvetu č. g. Vida Janžekoviča, kaplana iz Čadrama, po vskliku dosedanji društveni odbor potrdil še za osemindvajseto društveno leto.

S trikratnim »živio«-klicem na presvetlega cesarja, kakor na sv. očeta pap. Leona XIII. se je zborovanje zaključilo v najlepšem redu. Konjičan.

Deželni zbor štajarski.

Deželni zbor se je pečal pretečeni teden s predlogom deželnega odbora, naj se vpelejo naravnostne volitve, da namreč tudi na kmetih vsak volilec voli ne volilnega moža, ampak naravnost deželnega poslanca; volilo naj bi se tajno, po listkih. Slovenci smo za tak predlog; toda poglavitna stvar je pri nati, da se nam da primerno število poslancev. Slovencev nas je ena tretjina v deželi, morali bi torej imeti po pravici tudi eno tretjino poslancev, namreč 20; smemo jih pa voliti le 8. Enaka krivica se godi nemškimi katoličanom. Zato smo Slovenci in konservativci oni dan izrekli, da dokler se volilna postava v tem smislu ne spremeni, da dobimo večje število zastopnikov, ne moremo sode-

Vitanjčan: »Koliko kmečkih otrok so tudi že naši tržani spravili v svojo nemško šolo! Pa kmeti so nespametni, zakaj jim vse verjamejo. Je pač šment, kmetje smo dobre duše, tržani imajo pa namazan jezik, kadar je treba koga opehariti».

Vojniččan: »Da slovenski mladini nemška šola ne more koristiti, tega nas preteklost najbolje uči. Velikokrat sem se jezil nad tistimi časi, ko se je po vseh šolah samo nemško učilo. Knjige so bile večinoma nemške ali pa take, da je bila ena stran nemška, druga pa slovenska. V šoli smo brali le vse nemško, molili, računili smo nemško. Nam otrokom se je jezik tako premikal pri nemških besedah, kakor smo slišali od svojega učitelja. Kaj smo klepetali, tega še dandanes ne vem. A to vem, da smo tako delali, kakor bi prah na veter nosili. Zdaj si večkrat mislim, da nemška živina ne trpi toliko, kakor je slovenska mladina v nemški šoli. Pa ves trud je bil zastonj. Prišel sem domu, ate so me vprašali: »Kaj ste se danes v šoli učili?» Rekel sem: »Vse je bilo nemško, poslušal sem in gledal, kako lepo so gospod učitelj kazali s prsti in z ustmi, pa zdaj sem že pozabil«. Mati so mi rekli, da bi zvečer ž njimi molil, kar sem slišal v šoli, pa moje besede so bile nemške in se z materinimi niso vjemale. Mati so bili žalostni in so mi

lovati pri tej spremembi volilne postave. Dozdajšnja postava pa reče, da morajo biti tri četrtinke poslancev (izmed 63 torej 48) navzočih, in da mora za spremembo jih dve tretjini glasovati; sicer je vsak sklep neveljaven. Da so torej naši zabranili krivično sklepanje, odšli so iz zbornice; nemške gospode ni bilo dosti več v zbornici in ni mogla ničesar sklepati. — Enak prizor se je ponovil pretečeno soboto. Nemška liberalna gospoda je predlagala, da se naj tistim poslancem vzame poslanstvo, ki bi iz kakega uzroka dalje časa ne prihajali k sejam deželnega zbora. Ta predlog se je stavil proti nam Slovincem. Pred par leti so bili prisiljeni slovenski poslanci zapustiti deželni zbor, ker je večina deželnega zbora z deželnim glavarjem Attemsom vred nam hotela vzeti na novo ustanovljene slovenske vsporednice na celjski gimnaziji. Prav lahko se pripeti, da nas utegnejo nemški liberalci zopet napadati tako, da bomo prisiljeni, deželni zbor zapustiti za dalje časa ali za zmerom. Naši volilci bi potem morali hoditi na voliše leto za letom. Koliko stroškov! Koliko neprijetnosti bi nastalo radi tega! — V tem smislu je govoril v imenu Slovencev g. dr. Dečko. Zabranili smo torej to postavo s tem, da smo v družbi z nemškimi konservativci zopet zapustili deželni zbor; nemška gospoda ni imela več dovolj glasov, in tudi te postave niso mogli skleniti. Na vrsti so bile prošnje občine Makole, Sv. Peter pod Sv. gorami in Sv. Jurija pod Taborom, naj se v ondašnjih šolah vpelje poldnevni šolski pouk. Radi makolske šole je predlagal g. Lendovšek, naj se ozira na prošnjo ter se njej ugodi; podpiral ga je g. dr. Serbec, ugovarjal pa c. kr. namestnik. Sprejel se je predlog poročevalca dr. Schreinerja, naj se prošnja izroči deželnemu šolskemu svetu v rabsodbo. Ta predlog se je sprejel. Pri razpravi o prošnji St. Peterčanov je povdarjal g. Žičkar, da so nekateri tamošnji šolski otroci silno daleč od šole doma; zjutraj morajo ob 7. v šolo, ob 5. uri popoldne pridejo domu. Lačni so in hirajo na telesu, če celi dan ničesar jesti ne dobijo. Dela se ne navadijo v mladosti in ne bodo nikoli veselja imeli do dela. Odrasli dečki od Sv. Jurija pod Taborom pa grejo v premogokope v Zagor in Trbovlje, dekleta pa v mesto; doma pa nastane veliko pomanjkanje poljedelskih delavcev. Vsled tega postaja tudi plača za hlapčeva dela tako visoka, da je kmet več premagovati ne more. Ko bi vsaj pol dneva smeli otroci doma ostajati iz šole in pomagati starišem, bi se zljajšal njihov stan. Poročevalec grof Stürgkh je pripoznal, da so uzroki g. Žič-

karja za vpeljavo poldnevnega šolskega pouka važni, vendar je predlagal, da se mora preiskovanje teh uzrokov prepustiti deželnemu šolskemu svetu. Ta predlog se je sprejel. Gosp. dr. Dečko je v imenu naučnega odseka predlagal, naj se prošnja posestnikov v Pristavi, občina Drensko rebro, priporoči, da se tamošnji otroci vsolajo na Pilstanj. Se je sprejelo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Vpričo Nj. veličanstva svetlega cesarja so se v soboto naši ministri in baron Banffy posvetovali o nagodbi z Ogersko. Nesrečna nagodba! — Ali se sredi marcija državni zbor skliče ali ne, še se zdaj ne ve, ker češki Nemci nič nočejo slišati o spravi s Čehi, češ, mi Nemci moramo ostati gospodje Slovanov.

Češko. Grof Thun je bil oni dan pri svetlem cesarju; mogoče da spet postane cesarski namestnik na Češkem. — Krasno adreso o priliki cesarjeve 50letnice je izdelal dr. Kramar v imenu deželnega zbora, seveda spet zoper voljo Nemcev, ki so v narodnem boju že popolnoma zbesneli.

Štajarsko. Baron Rokitsky vsako nedeljo hujska zdaj tu, zdaj tam kmete zoper nemške katoliške poslance. — Graški mestni svet je na predlog dr. Neckermanna vsprejel resolucijo, da si v Gradcu Slovenci ne smejo postaviti »Narodnega doma«. Res smešno, kako se nas Nemci bojijo.

Koroško. Nemški deželni poslanci so zopet sklenili podporo nemškemu »šulvereinu« in »südmarki«. Ali je Koroška tako bogata? Da, ali samo na nemških prenapetnežih.

Kranjsko. Sprava med Slovenci se nadaljuje, ali po polževo; pri zvezi Schwegel-Tavčar je šlo veliko hitreje. — Dr. Majaron je predlagal v deželnem zboru, naj v Ljubljani pri obč. volitvah vsi imajo volilno pravico, ki plačujejo kaj cesarske dače. — Nemški dijaki »Karnijolci« kar napadajo po Ljubljani slovenske dijake.

Primorsko. Goriški deželni poslanci so prosili ministerstvo, naj se ustanovi v Ljubljani slovensko vseučilišče, poprej pa bodi tudi zagrebško vseučilišče našim dijakom pristopno. — Istrski slovenski poslanci so izstopili iz deželnega zbora, ker so jih Lahoni preveč psovali.

Ogersko. V tej od liberalcev toli hvalisani deželi teče te dni človeška kri. Soci-

jalni demokratje so poljske delavce našuntali, da se po mnogih krajih puntajo. Vlada je vsled tega pomnožila žandarstvo na 800 mož, v nekatere kraje pa poslala vojake; tako tudi v Czigand, kjer so jih delavci napadli. Vojaki so ustrelili in takoj je bilo 27 težko ranjenih, jeden pa mrtev.

Vnanje države.

Rim. V nedeljo so bisernomašnik sv. oče Leon XIII. maševali v cerkvi sv. Petra vpričo 40 tisoč vernikov; med temi je bilo posebno veliko romarjev iz vseh laških krajev.

Francosko. Pravda Zolina še vedno teče; židje hočejo na vsak način oprati Zolo in izdajico Dreyfussa. V Parizu pa je že parkrat prišlo do nemirov, da je vlada vojaštvo pomnožila iz Verzeja.

Angleško. Državni zbor se je sešel. Pri otvoritvi je kraljičin govor marsikaj zanimivega poročal, le o vshodnoazijskem vprašanju nič. Pravi se, da se Rus in Anglež vendarle utegneta ondi spoprijeti radi Kitajske.

Rusko. Car je dovolil, da se v Varšavi otvori poljska tehnika. Sploh vlada marljivo dela na to, da bodo Poljaki videli nasprotnika v Nemcu in ne v bratu Rusu.

Grško. Princ Jurij je pismeno prosil ruskega carja, naj mu pomaga, da postane guverner na Kreti. Car bi seveda to rad storil, ali druge države, posebno Avstrijska in Nemška, princu Juriju nasprotujejo; car je zdaj zato, naj bo kreški guverner mož, ki ni rodod Turek.

Amerika. V srednjeameriških republikah hudo vre; na več krajih je nastal punt; vojaštvo mora braniti vlade. — Na Kubi še ni miru; gotovo puntarje podpirajo bogataši severoameriških Zedinjenih držav.

Cerkvene zadeve.

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji leta 1898.

(Dalje.)

Da pa bode letos napredek v naši škofiji tem večji in nabiranje novih udov uspešnejše, in ker gotovo vsakega družbenika zanima izvedeti, kako so posamezne dekanije in župnije zastopane po svojih udih pri »Družbi sv. Mohorja«, zato sem sestavil tudi občen pregled vseh družbenikov po posameznih dekanijah in župnijah. Ta pregled naj kaže, kje se še dá mnogo storiti v družbino korist, in naj vsodbode dotične kraje,

rekli: »Te bom morala že sama učiti, kako se moli, Bog na tvoje nemško labranje nič ne da. Saj ne veš, kaj govoriš, vsaj ne razumeš, kaj so te v nemški šoli naučili«.

Vitanjčan: »Taka je bila nekdanj pri naših šolah, da se Bogu usmili. Pa menda je dandanes boljše za slovenske otroke po nemških šolah? Ko bi otroci tačas doma fižol lušili, ko poslušajo nemške razlage na šolskih klopeh, bi vsaj materi ali dekli nekaj dela prihranili. Tako pa nimajo ne otroci, ne stariši nobenega dobička.«

Konjičan: »Moj Francel pa pravi, da je v nemški šoli prav prijetno, in tudi njegovo izpričevalo kaže, da dobro napreduje«.

Vojniččan: »Dragi moj, to te ne sme motiti, če se otroku tam dopade. To prav pogosto trdijo otroci, ki so kako leto poprej obiskovali slovensko šolo. Uzrok te navidezno vesele prikazni je pa v tem, da se otrok na slovenski šoli mora več učiti. Gospod učitelj je prepričan, da ga vsak razume, zato pa tudi od vsakega tirja, da se pridno uči in pazi. Nemški učitelj pa pri slovenskih otrocih ne more tako ravnati. On ve, da ga slovenski šolar ne razume, če mu govori tudi v tako visoki nemščini, kakor jo znajo v Berlinu. Zato se pa tudi ne potrudi, da bi iz učenca kaj napravil. On ga raje pri miru pusti. In ravno to se otroku dopade. Zato pa hvali

nekateri otrok nemško šolo, ker lažje lenobo pase, kakor v slovenski. Zato je pa tudi pri takih otrocih v glavi tam, kjer bi moralo nekaj pameti biti, nekaj takega, ki še toliko ni vredno kakor slama«.

Vitanjčan: »Dragi moj Konjičan, dobro spričevalo iz nemške šole, ako ga dobi slovenski otrok, je navadno kakor piškav oreh. Ali veš zakaj?«

Konjičan: »Zakaj bi ne bilo zanesljivo?«

Vitanjčan: »Stvar je taka: Otrok ne more učitelju modro odgovarjati, ker njegovega nauka razumelo ni. Kadar pa učitelj za slovenske šolarje izpričevalo piše, vé dobro pri sre, da se šolarji konca svojega šolanja še tretjino tega niso naučili, kakor bi se bili v svojem materinem jeziku. Nekateri morda celo nič ne znajo. Pa slabega izpričevala jim ne more dati, ker bi s tem najhujše kaznoval sebe in nemško šolo, ko bi učitelj slovenskim šolarjem dal tako slabo izpričevalo, kakor si ga zasluži zato, ker v resnici nič ne pridobi v nemški šoli, tedaj bi stariši rekli: »Oho, taka je, v nemški šoli se ne naučiš mnogo, tje te nočem več dati!« Ko bi pa otroci slovenskih starišev iz konjiške, iz vitanjske in iz vojniške šole izstopili, bi tem nemškim šolam razven par nemčurskih otrok le šolske klopi ostale in pa pri mizi nemški

učitelj ali učiteljica. Pa kjer bi šolarjev zmanjkalo, tam bi še nemški učitelj moral pobrati svoja kopita. Da bi se pa to zabranilo, se vsak potrudi, da slovenske otroke vabi z milim postopanjem in ohrani z dobrimi izpričevali za nemško šolo. Kdor je pameten, ta razume, kako se vrtijo kolesa pri nemških šolah v slovenskih pokrajinah«.

Konjičan: »Presneto delo, na to bi jaz ne bil prišel! Ker res spoznam, da za slovenskega otroka ni nemška šola, bom svoje mlajše dečke in deklice rajše dal izšolati v materinem jeziku«.

Vojniččan: »Tako je prav! Le drugim še stvar razloži, kateri so tako zaslepljeni! Dobro vem, da imate v Konjicah mnogo pošteni narodnjakov. Verjami rajše njim in druge prigovarjaj! Nemčurji so in bodo delali vedno za svoje torbe. Mi slovenski gospodarji pa moramo skrbeti za narodno šolo, podpirati moramo naše slovenske učitelje in si zapomniti besede Slomšekove: Šola ako prava ni, je boljše, da je ni!«

Smešnica. Jurček: »Kako smolo ima vendar moj brat Vanček; tu mi posodi ravno svoje nove hlače, jaz pa zdrknem z njimi v najhujše blato, v pravo mlako sredi ceste!«

da se vzdramijo. Leta 1896. je štela družba 75.227 udov, lani pa le 71.540, torej celih 3.687 več, kakor lani. Lavantinska škofija je štela 1896. leta 24.402 uda, lani le 22.498, torej za 1.894 udov več, kakor lani.

Ako primerjamo prebivalce naše škofije z njenimi družbeniki in zastopniki pri družbi sv. Mohorja, dobimo razmerno ali normalno število pri nas 4.77%*, to se pravi od sto Slovencev naše škofije so 4 vpisani v Mohorjevo družbo. Za vse Slovence pa, ako jih štejemo po Glaserjevi: «Zgodovina slovenskega slovstva», 1.300.000, je to razmerno število 5.50%.

Po raznih dekanijah, katere sem razvrstil po razmernem številu, se razdelé Mohorjani takole: **

I. Dekanija Ljutomer (6.72%) šteje 1884 (+ 40) udov. Po župnijah: Ljutomer 484 (+ 35), Sv. Peter pri Radgoni 387 (+ 5), Sv. Križ pri Ljutomeru 227 (+ 5), Sv. Jurij na Ščavnici 236 (- 16), Kapela 247 (+ 14), Sv. Anton v Sl. gor. 145 (+ 1), Mala Nedelja 115 (.), Veržej 43 (- 3).

II. Dekanija Braslovče (6.30%) šteje 910 (- 95) udov. Po žup.: Braslovče 163 (- 27), Sv. Pavel v Savinjski dolini 168 (- 37), Št. Andraž 107 (- 5), Sv. Jurij ob Taboru 128 (+ 8), Vransko 118 (- 11), Gomilsko 61 (- 15), Sv. Martin na Paki 142 (- 10), Reka 23 (+ 2).

III. Dekanija Gornjigrad (6.22%) šteje 1057 (- 48) udov. Po žup.: Gornji grad 155 (- 5), Nova Štifta 46 (- 2), Šmartno 55 (+ 1), Rečica 156 (+ 4), Sv. Frančišek na Stražah 86 (+ 1), Mozirje 124 (- 19), Šmihelj 46 (- 5), Marija Nazaret 65 (- 2), Luče 94 (- 29), Ljubno 139 (+ 5), Solčava 92 (+ 2).

IV. Dekanija Celje (6.04%) šteje 1258 (- 109) udov. Po žup.: Celje 420 (- 1), Žalec 227 (- 6), Griže 138 (- 31), Teharje 149 (- 16), Sv. Peter v Savinjski dolini 106 (- 25), Polzela 91 (- 6), Galicija 70 (- 21), Gotovlje 57 (- 3).

V. Dekanija Sv. Lenart v Slov. gor. (5.58%) šteje 1247 (- 66) udov. Po žup.: Sv. Lenart 178 (+ 20), Sv. Ana na Krembergu 121 (- 6), Sv. Benedikt 146 (- 11), Sv. Jurij 194 (- 10), Negova 125 (- 12), Sv. Trojica 138 (- 9), Sv. Rupert 185 (- 13), Sv. Bolfank 105 (- 15), Marija Snežna na Velki 55 (- 9).

VI. Dekanija Ptuj (5.43%) šteje 1526 (- 108) udov. Po žup.: Ptuj 61 (+ 10), Sv. Peter in Pavel na Ptuj 409 (+ 16), Sv. Marko 109 (- 33), Sv. Marjeta 220 (+ 8), Sv. Lovrenc v Slov. gor. 174 (- 40), Sv. Urban 156 (- 26), Sv. Andraž 131 (- 10), Hajdinj 106 (- 16), Vurberg 86 (- 12), Polensak 72 (- 7).

VII. Dekanija Velika Nedelja (5.40%) šteje 1078 (+ 21) udov. Po žup.: Sv. Miklavž 152 (- 13), Ormož 159 (+ 8), Središče 175 (.), Sv. Tomaž 200 (+ 11), Vel. nedelja 116 (+ 5), Svetinje 146 (+ 16), Sv. Bolfank 69 (- 12), Sv. Lenart 61 (+ 6).

VIII. Dekanija Maribor na desnem dravskem bregu (5.17%) šteje 574 (+ 13) udov. Po žup.: Sv. Magdalena v Mariboru 125 (+ 30), Ruše 160 (.), Dev. Marija v Puščavi 121 (.), Sv. Lovrenc v Puščavi 118 (- 16), Lembah 50 (- 1).

IX. Dekanija Dravsko polje (5.09%) šteje 493 (- 70) udov. Po žup.: Hoče 138 (- 3), Slivnica 222 (- 6), Cirkovce 168 (- 26), Št. Janž 94 (- 38), Sv. Lovrenc 77 (- 8), Fram 100 (- 6), Črna gora 135 (+ 17).

X. Dekanija Slov. Bistrica (4.81%) šteje 1217 (- 153) udov. Po žup.: Slov. Bistrica 204 (- 18), Tinje 63 (- 37), Sv. Martin na Pohorju 48 (- 20), Sv. Vencel 53 (.), Črenjevec 112 (+ 2), Laporje 152 (- 9), Poličane 111 (- 16), Makole 183 (- 17), Gornja Poljskava 82 (- 18), Spodnja Poljskava 55 (+ 1), Majšberg 81 (- 8), Studenice 83 (- 9).

*) Odštetih je Nemcev okroglo 30.000; tako tudi po raznih dekanijah in župnijah. Seve, da popolnoma natančnega števila Nemcev nisem vedel povsod, ampak odšteval sem jih le približno.

**) + pomeni več; - pomeni manj. Številke v oklepajih (...) kažejo, za koliko je lani število v dotični škofiji napredovalo (+), ostalo jednako (.), ali nazadovalo (-) od prejšnjega leta.

XI. Dekanija Šaleška dolina (4.72%) šteje 614 (- 108) udov. Po žup.: Škale 121 (- 30), Bele vode 18 (- 20), Sv. Mihael pri Šoštanj 172 (- 32), Sv. Til pri Gradiču 74 (- 15), Sv. Martin pri Šaleku 103 (+ 2), Št. Janž na Peči 55 (- 24), Zgornja Ponikva 33 (- 2), Zavodnje 38 (- 5).

XII. Dekanija Konjice (4.60%) šteje 930 (- 84) udov. Po žup.: Konjice 175 (- 36), Špitalič 7 (+ 4), Prihova 100 (- 10), Žiče 32 (- 4), Zreče 105 (+ 2), Skomre 24 (- 6), Stranice 37 (+ 2), Loče 150 (+ 7), Čadram 136 (- 10), Sv. Jernej 53 (- 14), Kebelj 35 (- 5), Sv. Kunigunda 76 (- 14).

XIII. Dekanija Laško (4.53%) šteje 1266 (- 140) udov. Po žup.: Laško 190 (- 19), Sv. Miklavž 130 (.), Sv. Jedert 61 (- 16), Sv. Lenart 52 (- 3), Sv. Marjeta 38 (+ 2), Trbovlje 327 (- 43), Dol 150 (- 23), Sv. Rupert nad Laškim 104 (- 9), Loka 82 (- 5), Jurkloster 32 (- 4), Širje 53 (- 28), Razbor 47 (+ 8). (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Plesniv kruh.

Star, plesniv kruh se daje navadno domači perutnini v živež. Gospodinja, ki ravna tako, ne pomisli slabih nasledkov; morebiti jih še ne pozna, ali jih verjeti noče. Toda marsikateri kokoši je tak živež že občutljivo škodoval, s tem seveda tudi gospodinj. Kruh je sicer izvrstno redilo za vse domače živali, pa le dokler je čist, zdrav. Ko pa splesni, nabere se strupenih snovij, ki povzročijo v živali sčipanje, madron ali kóliko in druge notranje bolezni, celo vnetje in prisad v črevah in v drobovini. Pogosto je tako napačno ravnanje gospodinje krivo prezgodnjega pogina uboge živali, ki si ne vé pomagati. Pri živini povzroči tak skvarjen kruh neredkokrat splav ali spovtje. Škoduje živali vse, kar povzije plesnivega, bodisi kruh, bodisi prga, nógllice ali kake tropine. Taka klaja povzroči prej naštetih in druge podobne bolezni.

Kdor želi v okom priti slabim nasledkom škodljivega, plesnivega kruha in drugih skvarjenih tvarin, naj jih prej prekuha, po tem še le žival ž njimi krmi. Kar je bilo plesnivega, zgubi na ta način svojo strupeno moč in ne more več škodovati.

Skrbne gospodinje pa so izumile in pečejo tudi za svoje kure poseben kruh poleg navadne peke. Ta kruh za kuretino spečejo iz krompirja in otrobov (najboljši so pšenični). Testo obstoji na pol iz krompirja, na pol iz otrobov; ravna jo pa z njim, kakor z navadnim testom iz moke; tudi skvasijo ga s kvasnicami ali drožicami; iz peči pa vzamejo hlebčke prej kakor navaden kruh, da se ne zapečejo pretrdo. Ta kurji kruh dajejo perutnini vmes z drugo klajo; pa tudi s samim takim kruhom jih lahko krmijo, če si ga iz česa toliko napeče, da zadostuje kot jedina hrana kuram. Te poplačajo skrb in trud svoje gospodinje s tem, da pridno celo poletje jajce neso; to je vpliv kvasa, ki kuretini prav diši.

Sejmi. Dne 19. februarja v Brežicah (za svinje), v Poličanah (za svinje), v Gornji Polskavi in v Pišecah. Dne 21. febr. na Vidmu in pri Sv. Ožbaltu pri Slov. Gradcu. Dne 22. febr. na Teharjih in pri Sv. Filipu v Veračah. Dne 24. febr. v Ločah, v Slov. Bist., na Bregu pri Ptuj (za svinje), v Rogatcu in v Kozjem.

Dopisi.

Iz Rogatca. (V slovó.) Veliko smo izgubili v zadnjem tednu, ko so nas zapustili naš duhovni oče, velik dobrotnik in moder svetovalec, vlč. g. J. Tombah. Težko nam je bilo, ko so predzadnji terek zvonovi tako milo in tužno oznanjali, da se ločijo od nas goreči duhovnik, kateremu smo dolžni tolike hvale. V solzah žalosti in ljubezni so se nam

topile oči, a tolažili smo se, da je tako božja volja. Deset let so nas pastirovali, res kratek čas, a njihovo pastirovanje ostane nam v vednem spominu. V žalostnem stanu so nastopili dekanijo, a uredili so vse; in ko je vse v najboljšem redu, ki bi se imeli odpočiti in uživati trud svojega dela, odšli so iskat novega, trudapolnega dela v Št. Peter. Zato iz celega srca častitamo Šentpeterčanom! Zdaj imate upanje, da se vam uresniči že nad sto let gojena srčna želja — zidanje nove župne cerkve.

V zadnjih desetih letih se je naša nadžupnija kakor prerodila. Ko so jo nastopili vlč. g. Tombah, je bila podružnica svete Hijacinte nad trgom že 11 let zaprta in čakala z vsakim dnevom enake osode, kakor jo je doživel njen sosed — stari grad. A v kratkem se je popravila in prenovila in danes je malo farnih cerkev v škofiji, ki bi ji bile enake. Nadžupnijska cerkev je vsa premlajena. Neka tuja gospa je opazovala njeno krasoto in vskliknila: «Ta cerkev bi pa tudi dobro sodila za Gradec». In vendar nobenega župljana ne težijo vporabljeni troški, ki znašajo 3000 gld., kajti bili so prostovoljni in došli v obilni meri po dekanovem trudu iz tujih krajev. In da preidemo gospodarsko poslojje, ki se je okusno pozidalo na mestu stare podrtije, in po g. dekanu ekonomično modro uravnano župnijsko posestvo, omenimo še kratko, kako se je tudi duhovno prerodila v tem času naša nadžupnija. V kratkem času desetih let se je enkrat obhajal sv. misijon in petkrat rožnvenška pobožnost pod vodstvom čč. oo. misijonarjev. Uvedla se je tudi dominikanska bratovščina sv. rožnega venca, ki tako dobro prospeva, da bo število njenih udov skoraj dospelu številu duš rogaške nadžupnije. In kakor so bili bivši vl. gsp. dekan uneti za hišo božjo in naše zveličanje, skrbeli so tudi z vsemi močmi za nač. gmotni blagostan. Bralcem «Slov. Gosp.» bo znano, kolikokrat nas je v pretečenih letih klestila toča. In ko smo bili hudo prizadeti, trudili so se g. dekan, da so nam izprosili državne podpore v tako visoki meri, kakor je ni uživala nobena soseška župnija. Na njihovo prizadevanje se je dvakrat ustavilo iztirjevanje davkov v celem rogaškem okraju. In koliko dobrot so skazali pojedincem, koliko modrega in slovenskemu narodu koristnega so ukrenili ali vsaj želeli ukreniti v občinskem, okrajnem in šolskem zastopu, vé ceniti prav le tisti, ki živi v tem okraju. Zato Vam kličemo hvaležni župljani: «Bog Vam plačaj, in Vam daj obilno sreče in blagoslova iz nebes na novi postaji, nam pa Vam enakega naslednika!»

Iz Frama. (Gospodarji, napredujmo!) Prvotno in najstarejše opravilo človeka je poljedelstvo, obdelovanje vrtov in njiv. Za kazen je to postalo sčasoma sitno in težavno. «V potu svojega obraza boš svoj kruh jedel, zemlja ti bo osat in trnje rodila», je ljubi Bog rekel prvemu kmetu Adamu, kar se še sedaj več ali manj pri vsakem kmetovalcu izpolnjuje. Od ranega jutra do poznega večera se trudi ubogi trpin; leto in dan premetava zemljo — in na koncu še za dačo, za jed in obleko pridelkov ne «glešta», ker redko so dobri delavci, pa dragi so težaki.

Zato so dobri kmetje že davno segli po strojih poljedelskih, da si prihranijo čas, težake in denar. Oskrbeli so si zboljšane pluge, osipovalnice, mlatilnice, rezilnice, ter dnevnoma spoznavajo njihovo dobroto ali porabnost.

Jako zahvaležni moramo biti družbi sv. Mohorja za podano knjižico «Poljedelstvo», ki nam v 1. snopiču toliko koristnih naukov razlaga, in še več obeta. Zatorej naj sleharni kmet v to družbo pristopi, da ne zaostane pri starem kopitu!

Zdaj pa še nekaj o novem napredku gospodarstva. Kdor malenkosti prezira, sčasoma propade. Kmet mora gledati na sleharni klas ter ga pobrati; na vsaki grm podzemice in ga izrutiti; na vsako tikev ali bučo, da jo zapelje domov, porabi za klajo svinjsko,

seme pa za olje. Znano je, da ravno ta malenkost daje kmetiču veliko hasen in obilen dobiček.

Sicer pa so še kmetje, ki bučinega semena ne čislajo, ga dajejo svinjam ali pa ga sami pojedjo. Dobra gospodinja pa vsako tikev lepo iztrebi, izmezgra, seme posuši, da se v pozimski dobi izlušči. Ali to je mudno in hudo delo; prsti začnejo boleti, zobje se majati in jezik postane krvav, predno pet vaganov ali meceljnov naluščiš.

Te neprilike so zdaj vse okinjene: gosp. Krajnc Tomaž, po domače Malejč v Framu je izumel stroj in naprave, ki eno večerko celi vagon bučnic izluščijo, ali v eni uri 10 vaganov; pa že tako lepo in čisto, da med jedrjem ne najdeš luščine, med luščinjem pa ne jedrčja. To je gotovo hvale vreden napredek v gospodarstvu. Ako ne veruješ, pa pridi gledat, in rad mu boš dal za 100 kilo — 20 krajcarjev luščine.

Izpred Donata. (Obč. volitve). Dne 25. februarja se bodo vršile obč. volitve v donški občini. Imela je nekaj ta občina dobre župane, čutila se slovensko, uradovala slovensko. Ali sedanji župan je grozovito zavozil ter proti volji večine poštenih odborikov je šprivil popolnoma v nemškutarski tir. Kakor turški paša gospodari samovoljno. Tako je odpovedal službo slovenskemu tajniku in občinskemu slugi zoper voljo odborikov. Zdaj se uraduje nemški, zdaj pleše občina, kakor ji žvižgajo Rogatčani in to nikakor kmetom v korist. Bila je že enkrat volitev, a vsled nezakonitega postopanja županovega, ki se je celo drznil ponarejati pooblastila, kakor je v treh slučajih dokazalo okr. glavarstvo, je bila ovržena. Da se bodo tudi zdaj, kakor zadnjič, rogaški podrepniki prizadevali občino spraviti v svoje roke in županstvo ohraniti sedanjemu županu, nikakor ni dvomiti.

Toda možje donške občine, pokažite, da še vam je kaj za čast! Ostanite vrli Slovenci in ne nemškutarske pokveke! Ne volite mož, katere vam bode svetoval sedanji župan ali njegov ljubljencek Francelj, ali kak tržan, ne volite mož, ki preradi gledajo v kupico! Ne volite mož, ki se potegujejo za novo šolo v Št. Juriju. Tam bi šola slabo prospevala, ostala vedno le enorazrednica, ker bi bili prisiljeni vsled slabih potov v Št. Jurij pošiljati otroke v Rogatec, a rogaška šulvereinska šola, za katero bi nepotreboma morali debelo plačevati, utegnila bi se vspeti do četirirazrednice.

Če bo pa šola v Gaberju, bo pa narobe; vaša šola bo boljša od rogaške, ki izgubi najbrž tretji razred, a plačevali ne bodete vi nič za njo. Možje, volite mož, a ne šem, ki ližejo rogaškimi nemškutarjem pete in se ravnajo po šoštarjevem kopitu! Posvetujte se prej, da volite vsi edino, pojdite vsi na voliše, saj bodeta tudi Bečelek in Francelj pribobnala polnoštevilo svojo gardo na voliše. Možje, rešite zopet slovensko čast in ohranite svoji občini krščansko-slovensko lice! V to pomoz Bog!

Iz Vojnika. (Naša hiralnica) je v prvi vrsti ustanovljena za Slovence. In res so bili v njej, odkar se je ustanovila, do sedaj Slovenci v večini. Pa še več bi jih lahko na stare dni dobilo tukaj svojo pomoč, ako bi nam iz Gradca ne vrivali toliko na pameti in na telesu kruljevih »oberštajarcev«. Graški gospodje vedo dobro ceniti slovenske domovine zdravo podnebje. Zato vsiljujejo bolnike z Nemškega, kar je seveda v kvar južnoštajarskim slovenskim občinam, ki ne morejo dobiti prostora bolnikom v tukajšni hiralnici.

Ali to še ni vse. Oskrbnik tukajšnje hiralnice je trd Nemec. Tega mu seveda noben pameten Slovenec ne zameri. Pač pa s tem ne moremo biti zadovoljni, da je strasten sovražnik Slovencev. Pred novim letom sklene po nasvetu svoje zakonske polovice, ki je tudi trškimi nemčurjem pri občinskih volitvah hotela priti na pomoč in se je oglasila kot šiviljo (kot taka pa plačuje davek

in dobi volilno pravico s pooblastilom), dasi bi ne mogla dopričati, da je komu kako srajčko napravila in napisala »J. J. šivilja« tudi še nima pri svoji tovarni, torej po nasvetu te v nemščino zagrizene matrone sklene oskrbnik, da bi se v novem letu 1898. sama nemščina razlegala iz ust hišnika, iz ust kuhinjskih dekel, iz ust strežnikov in od vseh, kateri so pod vsemogočnim gospodstvom nemškega oskrbnika.

Toda kako to doseči? Tukaj ni nemških poslov nikjer mogoče dobiti. Zato se oskrbnik napoti v nemški Gradec in preskače menda vse bude, prosi in stoka par dni po Gradcu za nemškimi deklami in strežniki, da bi jih vzel v hiralnico, pa sad njegovega truda je bil le eden, samo eden nemški Mihel. Vso slovensko družino je nameraval z novim letom odpustiti, kar se mu pa ni posrečilo.

Morda pa slovenski strežniki pri nemških bolnikih niso za rabo, ker ne razumejo, kaj bolniki želijo? — Kaj še več! Vsi slovenski strežniki hiralnični znajo tudi gladko nemško govoriti in torej vsakemu, naj bo Nemec ali Slovenec, lahko postrežejo. Ravno iz tega torej spoznamo neodpušljivo predrznost in brezobzirnost oskrbnikovo in njegovo krivičnost do slovenskih bolnikov.

Kako bi naj nemški strežniki pomagali bolnim siromakom slovenskim? In vendar so večinoma le taki v hiralnici. Ako bi bolnik rekel nemškemu strežniku, naj mu nogo preveže, bi ga strežaj ne razumel in mu znabiti vode prinesel, mesto glave bi mu hotel peto ovezati. Tudi to vemo, da ko bi nemški služabnik bil več let med Slovenci, bi se preštantano malo naše materinščine naučil. Slovenska bistra glava se priučil kmalu tujega jezika, — nemško glavo pa je nekdo primerjal hrastovemu kiju, ker sta oba precej trda.

Deželni odbor gotovo ne skrbi dostojno za tukajšnje bolnike, ker ne dene več usmiljanih sester semkaj, ki bi razumevale težave slovenskih bolnikov. Izmed sedem sester so štiri Nemke! Tako trpijo bolniki mnogo več kakor je treba zaradi nemške zagrizenosti graških gospodov.

Krivicice so očitne. Nemškemu oskrbniku v hiralnici bomo pa že večkrat pogledali na prste. Ker ga redijo slovenske južnoštajarske občine, bodo tudi skrbele, da ne bo imel več nemških muh v glavi. Če se mu pa dopadejo, naj gre jest nemškega kruha!

Od Sotle. (Dva okrajna gospoda). Mi Slovenci imamo pač debelo kožo. Pri največjih krivicah, ki se nam dogajajo, se ne zganemo, vse prenašamo v krohot in posmeh naših političnih nasprotnikov. V Rogatecu imamo okrajnega zdravnika. Da biva tukaj in tu in tam ubožcem streže brezplačno, plačuje mu okraj 600 gl. na leto. Ker pa šteje rogaški okraj 98% Slovencev, je razvidno, da je dr. Schuster plačan s slovenskim denarjem. Pa kako izpolnjuje svojo dolžnost? Dostikrat, kako težko ga je dobiti k bolniku! Po tedne in mesece odlaga svoj obisk, a tudi umirati morajo brez njegove pomoči, kakor v nekem slučaju komaj par metrov od njegovega stanovanja medtem, ko je on več dni s šolarji se igral in ž njimi se učil in predstavljal gledališke igre. A za pevske vaje in veselice gasilcev, katere oboje vzgaja v pruskem duhu, in pa za agitacije zoper Slovence ima vedno časa dovolj. Žalibog, da imamo za svoje trditve ogromno kopico slučajev na razpolago. Tak zdravnik bi bil marsikje nemogoč, a mi potrpežljivo trpimo in ga bogato zalagamo s slovenskim denarjem. Toda temu mora biti konec. Ali naj izpolnjuje svoje dolžnosti ali pa naj pobere kopita in spuhti tje kam za Berlin.

Jako slabo je tudi z našo sodnijo. Sodniki prihajajo prepozno, ali celo nič, stranke pa morajo zmrzavati na hodniku, kajti niti sobe čakalnice nima sodnija. Pogosto sodnika M. v pisarno ni. Po več ur daleč prihajajo ljudje, pa se zvečer vračajo na dom, ne da bi videli sodnika. Neki mož, ki ima več ur hoda do Rogatec, mi je tožil, da se je njemu

ta gorostasni slučaj pripetil več petkov zaporedoma. Ali ni to nečuvstvo, da mora ubogi kmet izgubiti toliko dragocenega časa, po nepotrebem, potratiti toliko denarja pri zdajšnjih slabih letih? Pa tudi temu bodi konec! Naše občine se bodo morale pritožiti zoper te krivicice. Ne smemo biti več malomarni, kajti ljudje, ki napadajo poštene Slovence po gostilnah samo zato, ker govore slovenski, taki ljudje ne zaslužijo več naše potrpežljivosti.

Od gornje Savinje. (Poročilo) o IV. občnem zboru »Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva«. — Radi prihajajo tujci v našo krasno Savinjsko dolino, posebno radi pa obiskujejo romantične naše Savinjske planine. Tudi domačini naredijo večkrat kak izlet v gorske kraje, da občudujejo krasoto zemlje slovenske, da srkajo sveži planinski zrak, da v prosti naravi pozablajo vsaj za nekaj časa skrbi in težave, ki jim morijo duha v navadnem življenju. In kako prost, kako vesel in živahen je človek na planinah; to ve le oni, ki je sam že užival vse radosti, katere nam ponuja planinski svet.

Ni še dolgo od tega, komaj štiri leta, ko je v naših Savinjskih planinah potujoči turist mislil, da je na nemških tleh; kajti povsod je videl le nemške napise ob potih in v planinskih kočah bilo je vse nemško; zakaj te kočice so bile in so še last nemškega planinskega društva.

A temu je sedaj drugače. Osnovale se je v Ljubljani »Slovensko planinsko društvo«, katero je kmalu dobilo »Savinjsko podružnico« s sedežem v Mozirju. Ta podružnica je vrlo začela delovati, ona je postavila na jako primernem mestu pod Ojstrico lično planinsko kočico, katera se je imenovala na predlog č. g. A. Askerca po ustanovitelju in predsedniku »Savinjske podružnice«, nadučitelju g. Franu Kocbeku, »Kocbekova kočica«. Na Golički planini nad Mozirjem stoji »Mozirska kočica« in letos bode postavljena na Menini planini med Gornjim gradom in Vranskim »Gornjegrajska kočica«. Nadalje je podružnica veliko najraznejših potov zaznamovala, nekatera na novo napravila, in povsod so se postavili napisi v slovenskem jeziku. Tujec, prišedši v Savinjske planine, ve sedaj takoj, da je na tleh slovenskih.

Ta podružnica, ki je tedaj toliko storilo ne z upitjem, ne z reklamo, ampak z mirnim in vstrajnim delom, imela je dne 16. jan. četrti občni zbor v Gornjem gradu v prostorih tamkajšnje posojilnice. Ob določeni uri je otvoril načelnik, g. Fran Kocbek, občni zbor, ter dal besedo podružničnemu tajniku, g. Šijancu, da prečita letno poročilo.

Isto bilo je jako obširno, zatorej ga ne moremo, žal, vsled pomanjkanja prostora doslovno navesti; hočemo pa omeniti le nekatere važne reči. Udov je bilo lani: ustanovnikov 12, pravih članov 111 in nekaj podpornikov in dobrotnikov. Število članov se je pomnožilo za 16; eden član je izstopil in g. Anton Perne, not. kand. v Gornjem gradu ter bivši triletni tajnik podružnični, je pa dne 6. maja umrl. (Konec prih.)

Razne stvari.

Domače.

(Papeževa dvajsetletnica.) Prihodnjo nedeljo, dne 20. februarja, mine 20 let, kar so bili naš sedanji sv. oče Leon XIII., takrat še kardinal Joahim Pecci, izvoljeni za papeža, namestnika Kristusovega in naslednika sv. Petra. Kakor vsi verni narodi, tako bodo tudi Slovenci prih. nedeljo molili za velikega papeža Leona XIII., naj tega toli modrega krmarja sv. cerkve Bog še ohrani mnoga leta!

(Katoliški list) pač ni celjska »Domovina«, ker se v njeni zadnji številki med južnoštajarskimi novicami neki dopisnik iz

Ravnateljstvo „Slov. posojilnice“ v Mariboru naznanja vsem svojim p. n. udom tužno vest, da je gospod

Martin Berdajs,

trgovec in vstrajni ud ravnateljstva „Slov. posojilnice“ v Mariboru, dne 11. februarija pred 12. uro dopoldne po kratki, a mučni boleznimi mirno v Gospodu preminil. Pogreb je bil v nedeljo ob 2¹/₄ popoldne na mestno pokopališče.

Ohranimo ga v blagem spominu!

V Mariboru, dne 14. februarija 1898.

Ravnateljstvo „Slov. posojilnice“.

Javna zahvala.

Ker nam ni mogoče, za premnogo dokazov globokega sočutja, katere so nam javili sorodniki, prijatelji in znanci pri smrti našega preljubega soproga, očeta, brata, strica, tasta in deda, zahvaliti vsakoga posebej, izražamo vsem skupaj na tem mestu javno svojo iskreno zahvalo. Zahvaljujemo jih za osebne posete, za sožaljna pisma, za vence in za udeležbo pri pogrebu. Posebno pa se čutimo dolžne vrlim pevcem slovanske čitalnice, ki so še svojim milim petjem povzdignili slovesnost pogreba, izreči prav prisrčno zahvalo.

Žaljuči rodbini Berdajsovi in Bezjakovi.

Za sveti postni čas najbolj primerna molitvena knjiga

Marija, žalostna mati Božja

Spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku.

VI. natis.

Obsega pouk o češčenju žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij.

Vezana v polusnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 1 glđ. 20 kr.

po pošti 10 kr. več.

Znesek se lahko pošlje v poštnih znamkah ali po poštni nakaznici.

Pri meni se dobiva prav lepa

koruza in oves

tako tudi različna poljska semena, kakor: deteljno, travno, korenjevo, runkeljnovne in bele repe itd. po nizki in dobri postrežbi.

Milan Hočevan,

trgovec v Celji, glavni trg.

5-12

VABILO

k občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice v Šmarji pri Jelšah“, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, v četrtek dne 24. februarija 1898 ob 1. uri popoldne v lastni hiši.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenjenje računskega sklepa.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Dopolnilna volitev v načelstvo, oz. v nadzorstvo.
6. Predlogi načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi bil občni zbor nesklepčen ob 1. uri, vrši se isti ob 1/2. uri v smislu § 40 združnih pravil.

Načelnik.

Priden kolar

se išče, omožen ali samičen, za tak kraj, kjer je veliko posla. Stanovanje in delavnico oda Franc Vihar, posestnik in kovač v Framu (Frauheim.)

3-3

VABILO.

Načelstvo Marenberške posojilnice naznanja, da se vrši

dne 23. svečana 1898 ob 3. uri popoldne letno redno občno zborovanje s sledečim vspeodom:

- a) Potrjenjenje letnega računa;
- b) razdelitev čistega dobička;
- c) izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika;
- d) razni nasveti.

Ako bi ob 3. uri ne bilo zadostno število udov, sklepalo se bude o 4. uri istega dne brezpogojno.

Načelstvo.

Priletan človek,

cerkovniški pomočnik, v službi dobro izurjen, vešč slovenskega in nemškega jezika, išče službe. — Več pove upravn. „Slov. Gosp.“

1-3

Izurjen organist,

ceciljanec, želi takoj službo organista in cerkvenika nastopiti. Več se izve pri upravnistvu t. l.

2-2

Močan mesarski učenc

se išče pri g. Fr. Reisman-u, mesarju v Mariboru, koroška cesta 62.

1-3

MUDr. Karol Chloupek

bivši zdravnik c. kr. javne bolnišnice v Pragi, c. kr. poliklinike, kr. deželnega najdeniškega in porodniškega zavoda, kralj. deželne norišnice in češke bolnišnice za otroke v Pragi, usoja si p. n. občinstvu naznaniti, da se je v Šoštanj kot praktični zdravnik naselil in da posluje od dne 15. svečana v hiši Posojilnice.

Gozdna drevesca in jabolčne divjake

v velikem številu in po nizki ceni (cenik na zahtevanje zastoj), prodaje grofa Geza Szapary-ja gozdarski urad v Muraszombat pri Radgoni, komitat Eisenburg, Ogersko.

2-2

Vsi letniki „Cvetja z vrto sv. Franciška“ so na

prodaj. Letniki so vezani in stanejo po 50 kr. Več pove upravn. „Slov. Gosp.“

Vinograd

v dobrem stanju, lepa lega pri Sv. Urbanu pri Mariboru, 4 orale vinograda, 1 oral lesa in mal sadunosnik, z lepim poslopjem za letovišče sposobnim, je pod ugodnimi pogoji na prodaj. Več se izve pri upravnistvu „Slov. Gosp.“

4

Razne

uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinke in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinskoprekapnino.

100

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst in zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljen le jedna omara.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvorne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarija in marcija.

Prostor za posejatev: 25-30cm oddaljenost vrst 10cm v vrsti.

Kokovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

1-10

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit Ende Februar und März.

Saatweite: 2-3 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.

Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

30 dni čas poskušnje. 5-letno pisмено jamstvo.

WERTHEIMOV

šivalni stroji.

Jako izv. čisto tiho šivajoč stroj za obitelji in za obrt.

Visok stroj za obitelji. glđ. 35-50.

Vsak stroj, ki se v času poskušnje dobro ne obnese, vzamem na lastne stroške brez zadržka nazaj.

Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo. Zahtevajte cenike in obrazce šiva.

Posiljam na vse kraje cesarstva.

Zaboj zastoj.

Razpošiljatelj šivalnih strojev 6-8

Louis Strauss,

zalagatelj društva c. kr. državnih in železniških uradnikov in učiteljskega semenišča.

Dunaj IV. Margarethenstr. 12. dn.

Poslani mi Wertheimovi šivalni stroj B je danes poskusila tukajšnja učiteljica ročnih del in ga prav pohvalila. Res, ti stroji so ceni, pa vendar izvrstni.

V Werlsbergu (Česko).

Janez Kämpf, šolski vodja.

Razglas.

Ravnateljstvo „Posojilnice v Mariboru“, registrirane zadruge z omejenim poroštvom — naznanja, da bo redni občni zbor posojilničnega društva

dne 27. februarja 1898

ob dveh popoldan v posojilnični pisarni, s sledečim dnevnim redom:

- Poročilo nadzornišva o letnem računu.
- Sklepanje o porabi čistega dobička.
- Volitev dveh členov ravnateljstva.
- Sklepanje glede notranje oprave društvenega hrama.
- Razni predlogi.

Ob jednem se naznanja, da leži računski sklep za šestnajsto upravno leto 1897 tukaj na splošni pregled p. n. društvenikom.

Posojilnica v Mariboru,
dne 10. februarja 1898.

Za ravnateljstvo:

Dr. Jernej Glančnik.

VABILO

na

I. redni občni zbor
Posojilnice v Vojniku

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bode vršil

dne 27. svečana 1898

ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

- Poročilo načelnštva.
- Poročilo nadzorstva.
- Potrjenje letnega računa.
- Razdelitev čistega dobička.
- Volitev načelnštva in nadzorstva.
- Razni predlogi.

Načelstvo.

Vabilo

k

6. rednemu občnemu zboru

Posojilnice v Framu, registrirane zadruge z neomejenim poroštvom dne 3. sušca ob 4. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

- Poročilo načelstva.
- Poročilo nadzorstva o porabi čistega dobička.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Nasveti.

Posojilnica v Framu,
dne 10. svečana 1898.

Janez Gert.

Ne več v življenju

se ti bo nudila prilika toliko različnih reči dobiti za 3 gld. 50 kr.

15 komadov 15 komadov
3 gld. 50 kr. 3 gld. 50 kr.

1 reform. remantoir-žepna ura, ki dobro teče, s štiriletnim jamstvom,

1 pozlačena verižica, 2 pozlač. prstana po najnovjšem fasonu in z dozdevnimi briljanti. 2 manšetni gumbi, pozlačeni in z mehaniko, lepa broša za gospé, 3 prsne gumbice za šemiset, patent. gumba za navratnik, kička za kravato, futeral za žepno uro, žepno ogledalo v zavitku, nedrenica pozlačena. — Vso to skupaj — 15 komadov — stane z žepno uro vred 3 gld. 50 kr.

Pošilja se le pod poštnim povzetjem.

Ako poslano komu ne sodi, dobi denar nazaj in nima nobene škode.

Dobi se le pri urarju:

Alfredu Fischer,
I. Dunaj, Adlergasse 12. 3-6

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Stotisočero
družin vsak dan
posebno
rado pije

Dinajo!

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovij bobove kave ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni ukus. Ker pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristne „Kathreinerjeve“ kave ne smelo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

**J. Pserhofer-jeva lekarna, Zum goldenen Reichsapfel,
Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.**

J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice,

staroznano, lahko teločistilno in od mnogih zdravnikov občinstvu priporočeno domače sredstvo. Te kroglice so tiste, ki so že več desetletij znane pod imenom „J. Pserhofer-jeve kričistilne kroglice“ in se jedino pristne izdelujejo v lekarni „zum goldenen Reichsapfel“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Teh kroglic stane: Jedna škatljica s 15 kroglicami 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., — Ako se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljativjo vred: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor eden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva **„J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice“**

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja.
1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Trpotičev sok, proti razlizenju, ena steklenica 50 kr.

Balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Stolovi Kola-izdelki izvrstnih krepčal za želodec in živce. 1 liter Kola-

vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

Britka želodčna tinktura, (nekadaj življenska esenca imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld.

Balzam za rane, 1 steklenica 50 kr. Tanokininska pomada J. Pserho-

fer-ja, pospešuje izvrstno rast las, 1 skatlja 2 gld.

Zdravilni obliž za rane bivšega prof. Stedela, 1 posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju. 5-6
Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju.